

12.10.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**12 Ekim 2020
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

12 Ekim 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği
- Çankırı Karatekin Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Rumeli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Çiğ sütte fiyat artışı yok, prim 40 kuruş olacak

Tarım ve Orman Bakanlığı, 31 Aralık'a dek geçerli olmak üzere çiğ süt fiyatını litre başına 2 lira 30 kuruş ta sabit tutarken, çiğ süt destekleme priminin 40 kuruş olarak uygulanmasını kararlaştırdı.

Tarım ve Orman Bakanlığı, çiğ süt fiyatını artırmak yerine Ekim-Kasım- Aralık ayları için çiğ süt destekleme priminin 40 kuruş olarak uygulanmasını kararlaştırdı. Çiğ süt fiyatı ise 31 Aralık'a kadar litre başına 2 lira 30 kuruş kalacak. Aralık ayında, 1 Ocak 2021 tarihinde geçerli olacak çiğ süt fiyatı belirlenecek. Bu karar Ulusal Süt Konseyi'nin düzenlediği sektör paydaşları toplantısında şu anda tartışılıyor.

Fiyat artışı 2021'e kaldı

Dün tüm ayrıntılarını yazdığımız bir toplantı yapıldı. Tarım ve Orman Bakanlığı sanayicilerle ve market zincirlerinin yöneticileri ile yaptığı toplantıda "Çiğ süt fiyatını artıracamız ama siz süt ve süt ürünlerine zam yapmayın" denildi. Sanayiciler ve market zincirleri bu teklife olumlu bakmadı. Tarım ve Orman Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı bürokratları toplantı sonrası Hazine ve Maliye Bakanlığına giderek durumu anlattı. "Enflasyonu artırır" gerekçesiyle çiğ süt fiyatının artırılmasına karşı çıkan Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilileri çiğ süt referans fiyatının artırılması yerine primin artırılmasını istedi. Tarım ve Orman Bakanlığı bunun üzerine yıl sonuna kadar çiğ süt

destekleme priminin litre başına 40 kuruş olmasını kararlaştırdı. Alınan karara göre, Ekim, Kasım ve Aralık ayı çiğ süt destek primi litre başına 40 kuruş olacak. Çiğ süt referans fiyatı yıl sonuna kadar yine 2 lira 30 kuruş kalacak. Aralık ayında 1 Ocak 2021'den geçerli olmak üzere çiğ süt referans fiyatı belirlenecek.

Enflasyonun faturası çiftçiye

Geçtiğimiz günlerde Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın katıldığı Gıda Komitesi toplantısında da çiğ süt fiyatının enflasyonu artıracakı gerekçesiyle artırılmaması, destek priminin artırılması yönünde görüş bildirilmişti. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın çiğ süt fiyatının artırılması yerine prim artışına gitmesi, enflasyonun faturasını çiğ süt üreticisine ödetmek anlamına geliyor. Fiyat artışı olduğunda bundan tüm üreticiler bir şekilde yararlanıyor. Destek priminde özellikle küçük üreticiler yararlanamıyor. Ayrıca, destekleme priminin ödenmesi zaman alıyor. Bütçede kaynak olmaması nedeniyle 40 kuruşluk destekleme primi gecikmeli ödenecek ve üretici yine mağdur olacak. Çiğ süt fiyatı artırılsa üreticiye hemen yansıtılabilir.

Hayvancılık ve tarım bitecek göç kaçınılmaz olacak

Ankara'nın Doğanyurt köyünde yapılan bilimsel araştırmalarda, bölgede kurulması planlanan kalker ocağının hayvancılığı ve tarımı bitireceği belirtildi. Ocak ayrıca geçmiş dönemdeki ekolojik koşullara ışık tutan fosil ağaçlarının yok olmasına neden olacak.

Ankara'nın Beypazarı ilçesi Doğanyurt köyünde yapılması planlanan kalker ocağı ve kırma eleme tesisine ilişkin araştırma yapan Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği ile İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nden Orman Botaniği Anabilim Dalı üyesi Prof. Dr. Ünal Akkemik projenin bölgeye vereceği zararları bilimsel tespitlerle ortaya koydu.

Yusuf Ağa Madencilik İnşaat Sanayi ve Ticaret LTD. ŞTİ. tarafından yapılması planlanan kalker ocağı ve kırma eleme tesisi için çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararı verildi. 94 hektar işletme ruhsatı alan şirket 13,5 hektar için ÇED gerekli değildir kararı aldı. Yılda 800 bin ton kalker üretecek tesis ayrıca bölgede kırma ve eleme işlemi de yapacak.

Projeye karşı çıkan Doğanyurt köyü sakinlerinin talebi üzerine bölgede inceleme yapan Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği yaptığı araştır sonucunda tesisin faaliyete geçmesi durumunda bölgeye vereceği sosyo-ekonomik sonuçlarını özetle şöyle sıraladı:

- Hayvancılık eskisi gibi olmayacaktır.
- Arıcılık eskisi gibi olmayacaktır.
- Meyvecilik ve sebzecilik ve tarla bitkileri eskisi gibi olmayacaktır.

- Çölleşme artacaktır.
- Köylerin havası ve suyu eskisi gibi olmayacaktır.
- Köylerde eskisi gibi mesire alanları kullanılamayacak, doğa yürüyüşleri ve yamaç paraşütü yapılamayacaktır.

Araştırmada Doğanyurt köyünde ve bölgesinde tarımsal üretim yapılamayacağı için göç olgusunun da kaçınılmaz olduğu ifade edildi. Ayrıca projeye vadi tabanındaki dere yatağı yola dönüştürülecek, çeşitli yerlerde kesintiye uğrayacak ve dere yatağının doğal yapısı tamamen bozulacağı belirtildi.

ENDEMİK BİTKİ TÜRLERİ BULUNUYOR

Proje sahasında endemik bitkilerin ve ağaç fosillerin bulunduğu belirtilen araştırmada şu ifadeler yer verildi: “Proje sahasında toplamda 19 endemik, bölgeye özgü ise 2 endemik bitki türü bulunmaktadır. Ruhsat alanında ağaç fosilleri bulunmaktadır. Yörenin doğası ve biyoçeşitliliğini etkileyecek en önemli etmen, proje tanıtım dosyasının ekinde iddia edildiği gibi köy yerleşimi değil, kalker ocağının yaratacağı arazi dönüşümüdür ve yörenin doğasını geri dönüşsüz bir şekilde değiştirecektir.”

FOSİL AĞAÇLAR GEÇMİŞE IŞIK TUTUYOR

İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi’nden Prof. Dr. Ünal Akkemik de bölgede bulunan fosil alanlara ve fosil alanlardaki ağaçlara ilişkin rapor hazırladı. Prof. Dr. Akkemik araştırmalarının sonucunda hazırladığı raporda, iki ayrı fosil alanından alınan örnekler bölgenin zengin bir ağaç çeşitliliğine sahip olduğunu göstermekte.

İklim, ekolojik koşullar, orman bileşimi gibi geçmişteki yapının anlaşılmasında taşlaşmış ağaçlar oldukça değerli bilgiler sunduğunu belirten Prof. Dr. Akkemik, fosil örneklerin bulunduğu alanların korunması gerektiğini ifade etti.

MUTLAKA KORUNMASI GEREKİYOR

Prof. Dr. Akkemik raporunun sonuç bölümünde şu ifadeler yer verdi: “Doğanyurt köyünün çevresinde de fosil ağaçların bulunması, bölgenin 18-20 milyon yıl kadar öncesindeki iklim ve orman yapısı hakkında önemli bilgiler ortaya koymuştur. O nedenle fosillerin bulunduğu alanlar çevresiyle birlikte korunmalı ve doğal miras değeri korunmalıdır. Bu alanların zarar görmesi, ülkenin geçmişiyle ilgili bilgilerin de yok olmasına neden olacağından taşlaşmış ağaçlar gibi fosillerin bulunduğu alanlar mutlaka korunmalı ve yasal statüye kavuşturulmalıdır.”

İş dünyasından "Suudi Arabistan" ile ilgili ortak açıklama

Türk ekonomisinin önde gelen sivil toplum ve meslek kuruluşları, ortak açıklamayla son dönemde Türkiye'den ithalatı engelleme girişimlerine karşı Suudi Arabistan yetkililerini, ticari ve ekonomik ilişkilerdeki sorunları çözmek için somut adımlar atmaya çağırdı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkıloğlu, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Simone Kaslowski, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendeve Palandöken, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Güle, Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) Başkanı Mithat Yenigün ve Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) Başkanı Ayşem Sargin, Suudi Arabistan ile ticari ve ekonomik ilişkilere yönelik ortak yazılı açıklama yaptı.

Türk ekonomisinin önde gelen 8 sivil toplum ve meslek kuruluşunun ortak açıklamasında, Suudi Arabistan ile ticari ve ekonomik ilişkilerin sorunsuz bir şekilde sürdürülmesine büyük önem verildiği ifade edildi.

Birbirini tamamlayıcı nitelikte olan Türk ve Suudi ekonomilerinin kalkınması ve büyümesinin, ülkeler arasındaki ticaretin kazan-kazan ilkesi çerçevesinde sürdürülmesiyle mümkün olduğuna işaret edilen açıklamada, ticaretin halkları zenginleştiren ve refahı artıran en önemli unsur olduğu vurgulandı.

Tüm bunlara rağmen, Suudi Arabistan'da Türk firmalarına yönelik giderek artan bir menfi tutum sergilenmeye başlandığının üzümlere takip edildiği belirtilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Firmalarımızdan aldığımız ve basına da yansıyan şikayetlerde, Suudi yetkililer tarafından Türkiye'den ithalat yapılmamasının ifade edildiğini görüyoruz. Ayrıca firmalarımızdan mal tedarik eden birçok Suudi firmasına, Türkiye'den ithalat yapılmaması için taahhütname imzalatıldığı da ifade edilmektedir. Yine son dönemde küresel lojistik firmaları da Suudi Arabistan'da Türk ürünlerine karşı uygulanan engeller hususunda müşterilerini uyarmakta, Suudi gümrüklerinde sadece Türkiye'den gelen ürünler için çok uzun süre bekletilmeye hazır olmalarını ve hatta Türkiye'den ithalatın engellenebileceğini belirtmektedir. Dolayısıyla bu konu ikili ekonomik ilişkilerin boyutunu da aşarak küresel tedarik zincirleri açısından da sorun haline gelmiştir. Son olarak, Suudi Ticaret Odaları Konseyi Başkanı Ajlan bin Abdul Aziz Al-Ajlan'ın 3 Ekim 2020 tarihinde kendi sosyal medya hesabında Türk ürünlerini boykot etmenin tüm Suudi vatandaşların görevi olduğuna dair paylaşımı her iki ülke iş insanlarında da büyük hayal kırıklığına neden olmuştur."

Yapıcı diyalog çağrısı

Tüm bu olumsuz gelişmelerin yıllardır Suudi Arabistan ekonomisine katkı sağlayan ve bugüne kadar ülkede yüzlerce önemli projeyi başarıyla tamamlamış bulunan Türk müteahhitlik firmaları için de geçerli olduğu belirtilen açıklamada, şu ifadelere yer verildi:

"Müteahhitlerimiz uzunca bir süredir açılan önemli ihalelere davet edilmemekte, kendilerine yeni büyük proje verilmemektedir. Firmalarımızın Suudi Arabistan'da maruz kaldığı ayrımcı muameleler nedeniyle derin üzüntü içindeyiz. Ülkelerimiz arasında ticareti engellemeye yönelik resmi veya gayri resmi uygulamalar, aramızdaki ticari ilişkilere menfi yansıyacak, her iki ülke ekonomisine ve halkına zarar verecektir. Türkiye'den mal tedarikinin azaltılması, Suudi firmaların da iş hacimlerini ve gelirlerini düşürecek, kalite, fiyat ve güven anlamında Türk ürünlerini tercih eden Suudi Arabistan vatandaşlarının alım gücünü olumsuz etkileyecektir. Bu çerçevede Türk iş insanları olarak, ticari ve ekonomik ilişkilerimizdeki sorunları çözmek için Suudi yetkililerden somut adımlar atmasını bekliyoruz. Yapıcı diyalog ve karşılıklı iş birliği ile her türlü sorunu çözebileceğimize ve tüm engelleri birlikte aşabileceğimize içtenlikle inanıyoruz."

TİM Başkanı Gülle'den Suudi Arabistan Büyükelçiliği'ne mektup

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle, Riyad Ticaret Odası Başkanı Ajlan bin Abdul Aziz Al-Ajlan'ın 3 Ekim'de sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, "Türk ürünlerinin boykot edilmesinin tüm Suudi vatandaşlarının görevi olduğunu" belirtmesinin ardından 5 Ekim'de Suudi Arabistan Büyükelçiliği'ne iki ülke arasındaki ticari ilişkilerde meydana gelen sorunlara ilişkin bir mektup yazdı.

Türk iş insanlarının Suudi Arabistan ile ticari ve ekonomik ilişkilerini sorunsuz bir şekilde sürdürmeye büyük önem verdikleri ve ikili ilişkileri ve iş birliği olanaklarını uluslararası platformlarda geliştirmeyi her zaman desteklediklerinin vurgulandığı mektupta şu ifadeler yer verildi:

"Ticaret hacmimizde ve hizmet ticaretimizde bu işbirliğinin olumlu sonuçlarını her daim gördük. Karşılıklı yatırımlar her iki ülkede de istihdama ve kalkınmaya katkı sağlamaya devam etmektedir. Ayrıca, bu karşılıklı işbirliği havalimanları, fabrikalar, şehir altyapısı, otoyollar gibi dev inşaat projelerini gerçekleştirmeye vesile olmuştur. Bütün bunların yanı sıra, turizm sektörü de insanlarımızı birbirine daha yakın kılmıştır.

Son zamanlarda dünya ekonomileri COVID-19 salgınının etkisiyle ciddi zorluklarla boğuşurken, daha sürdürülebilir bir tedarik zincirinin önünü açmak sadece ticaret darboğazlarının aşılmasına yardımcı olmakla kalmadı, aynı zamanda ülkelerin ikili ilişkilerindeki iyi anlayışı ve dostluk bağlarını da güçlendirdi. Bu durum, Türkiye ve Suudi ekonomileri için de geçerli.

Mevcut ticari ilişkiler ve potansiyel işbirliği alanları göz önüne alındığında, sadece emtia ticaretinde değil, turizm, yatırım ve ortak girişim alanlarında da iki ülke işbirliği fırsatlarının değerlendirilmesi için ortak çalışmalar yapılmasının özellikle önemli olduğuna inanıyoruz. Ayrıca serbest ticareti engellemeye yönelik resmi veya gayri resmi uygulamaların ülkelerimiz arasındaki mevcut ticari ilişkiler üzerinde olumsuz sonuçları olacağı ve her iki ülke ekonomisine de zarar vereceği açıktır."

Türk şirketlerinin Suudi Arabistan'da maruz kaldığı ayrımcı muamelelere vurgu yapılan mektupta, "Bu sorunlar, hükümetimiz tarafından diplomatik kanallar yoluyla 2018 yılından bu yana defaaten gündeme getirilmiştir. Sorunlar zaman içerisinde azalmakta fakat tam olarak çözüme kavuşmamaktadır" açıklaması yer aldı.

Gülle, mektupta şu ifadeler yer verdi:

"Ülkemize yönelik devam eden olumsuz uygulamalar ne yazık ki artarak sürmektedir. Şirketlerimizden aldığımız ve basına da yansıyan şikayetlerde, Türkiye'den ithalatın Suudi yetkililer tarafından açıkça caydırıldığını görüyoruz. Ayrıca Türk firmalarının ithalatçısı ve uzun yıllardır ülkemizle iş yapan Suudi tedarikçilerin, Türkiye'den ithalat yapmama konusunda taahhütte bulunmak zorunda bırakıldıkları ifade edilmektedir. Geçtiğimiz günlerde Riyad Ticaret Odası Başkanı Sayın Aylan bin Abdul Aziz Al-Aylan'ın 3 Ekim 2020 tarihinde sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, Türk ürünlerinin boykot edilmesinin tüm Suudi vatandaşlarının görevi olduğunu belirtmesi iş insanlarımız arasında büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştır.

"Diğer taraftan, bu konu artık ikili ekonomik ilişkiler boyutunun ötesinde, küresel şirketler ve tedarik zincirleri açısından da bir sorun teşkil etmektedir zira, Türkiye ve Suudi Arabistan küresel tedarik zincirleri açısından da güvenilir ortaklar olmalıdır. Dolayısıyla iki ülkenin birbirine karşı mesnetsiz, organize ve örtülü önlemleri ekonomik çıkarlara zarar vermektedir.

"Sağduyu ile hareket ederek buna izin vermememiz gerektiğine inanıyoruz. Son zamanlarda küresel lojistik firmaları, Suudi Arabistan'da sadece Türk menşeli ürünlere yönelik engeller ve uzun süreli gümrük işlemleri konusunda müşterilerini uyarmaya başladılar ve hatta Türkiye'den ithalatın da yasaklanabileceğini ifade ettiler."

Gülle, bölgenin en büyük ekonomileri olan Suudi Arabistan ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin zarar görmesinin her iki ülke için de olumsuz sonuçlar doğuracağını belirterek, şu görüşlere yer verdi:

"Her iki ülkenin de olumsuz sonuçlarla karşılaşmaması adına Dünya Ticaret Örgütü üyeliğinden kaynaklanan hak ve yükümlülükler çerçevesinde hareket etmenin kritik öneme sahip olduğunu düşünüyoruz. Bu çerçevede, biz, Türk İş İnsanları olarak ticari ve ekonomik ilişkilerimizdeki sorunları çözmek için Suudi Hükümeti'nden somut adımlar atmasını bekliyoruz. Yapıcı diyalog ve karşılıklı işbirliği ile her türlü sorunu çözebileceğimize ve tüm engelleri birlikte aşabileceğimize içtenlikle inanıyorum."

GİGDER Başkanı Akbal'dan açıklama

Gayrimenkul Yurtdışı Tanıtım Derneği (GİGDER) Başkanı Ömer Faruk Akbal, Suudi Arabistan vatandaşlarının en güvenli ve kazançlı limanının Türkiye olduğunu belirterek, "Sağlıklı ve sürdürülebilir karşılıklı yatırımlar hem Türkiye'nin hem de Suudi Arabistan'ın finansal istikrarı için vazgeçilmezdir." ifadelerini kullandı.

GİGDER'den yapılan açıklamada görüşlerine yer verilen Ömer Faruk Akbal, gayrimenkul sektörünün ihracatı konusunda önemli paydaşlardan Suudi Arabistan ile ilişkilerin daha çok gelişmesine özel önem verdiklerini kaydetti.

Akbal, kutuplaştırılmaya çalışılan dünyada, örnek gösterilen ülke kardeşliğinin, iki ülke vatandaşlarının çabasıyla sürdürüldüğünü anlatarak, "Kıskanılan kardeşlik, ticari ve ekonomik ilişkilerimize zarar verme çabalarına meydan vermektedir." ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin, tüm insanlığın olduğu gibi dost ve kardeş Suudi halkı için de en güvenli ülke olduğuna işaret eden Akbal, "Türkiye vatandaşları olarak da Suudi Arabistan'ın bizim için ayrı bir yeri vardır. Bu güven, iş birliği ve kardeşliği devam ettirmek için güvenilir iki liman arasındaki ticarete de yansımıştır." değerlendirmesinde bulundu.

Akbal, gayrimenkul sektöründe en önemli misafirlerden birinin, Suudi Arabistan vatandaşları olduğuna dikkati çekerek, şunları kaydetti:

"Son yıllarda Türkiye'den gayrimenkul alımında hep ilk 3 arasında yer alan Suudi kardeşlerimiz ülkemizi kendi evi gibi görmektedirler. Ancak son günlerde Türkiye'yi ikinci evi gören Suudi kardeşlerimizden para transferinde engellemeler yaşadıkları konusunda çok ciddi uyarılar alıyoruz. Kendi evi gibi görerek bir gayrimenkul sahibi olmak isteyen, hazırlık yapan, planlayan ve arzulayan Suudi Arabistan vatandaşı kardeşlerimiz, son zamanlarda giderek ölçüsü artan bazı engellemelere maruz kalmaktadır. Sorunun çözümüne yönelik dostlarımızla yürüttüğümüz çalışmalarımız devam ediyorken Türkiye menşeli ürünlerin de benzer engellemelerle karşılaştığını öğrenmek her bir Türkiye vatandaşı gibi bizleri de üzmektedir."

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da uluslararası yatırımı en doğru yapanlardan olan Suudi Arabistanlı vatandaşların en güvenli ve kazançlı limanının Türkiye olduğunu belirten Akbal, "Sağlıklı ve sürdürülebilir karşılıklı yatırımlar hem Türkiye'nin hem de Suudi Arabistan'ın finansal istikrarı için vazgeçilmezdir." ifadelerini kullandı.

Akbal, Türkiye ve Suudi Arabistan kardeşliği nedeniyle ilişkilerin karşılıklı diyalog ve iş birliği ile dünden daha iyi olacağına inandıklarını vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Gayrimenkul Yurt Dışı Tanıtım Derneği olarak, muhataplarımız nezdinde tüm açıklığıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz ve sürdürmeye devam edeceğiz. Birliktelikte iki büyük ülkenin ancak birbirlerine güç verdiği gerçeğinden hareketle hızla normale dönüşeceğine inanıyoruz."

Merkez Bankası'ndan zorunlu karşılık hamlesi

Merkez Bankası, Türk Lirası zorunlu karşılıklara uygulanan faiz oranını yüzde 5'ten yüzde 7'ye yükseltti. ABD doları cinsinden zorunlu karşılıklara uygulanan komisyonu da yüzde 0,0250, yüzde 0,0125'e indirdi.

Merkez Bankası, son dönemde atılan normalleşme adımlarını destekleyici nitelikteki bir kararla zorunlu karşılıklara uygulanan faizlerde değişikliğe gitti. TCMB, Türk Lirası karşılıklar için uygulanan faiz oranını yüzde 5'ten yüzde 7'ye yükseltirken ABD doları cinsinden karşılıklara uygulanan komisyon oranı ise yüzde 0,0250'den yüzde 0,0125'e düşürdü.

Öte yandan TCMB', zorunlu karşılıklar hakkında tebliğ ile belirlenen koşulları sağlayan reel kredi büyümesine sahip bankalara yüzde 9, diğer bankalara yüzde 2 uygulanacağını bildirdi.

TCMB'den bugün alınan kararlara ilişkin yapılan açıklama şöyle:

"TCMB, bankaların döviz cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıkların mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükleri için tutulması gereken tutara kadar olan kısmı üzerinden uygulanan komisyon oranlarını yarı yarıya düşürdü. Ayrıca, TL cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara ödenen faiz/nema oranlarına da, kredi büyümesi koşulu aranmaksızın, 200 baz puan artırdı.

Söz konusu düzenlemelerin son dönemde gerçekleşen normalleşme süreci kapsamındaki diğer adımları destekler nitelikte olduğu görülmektedir. YP ZK'lardan alınan komisyonların azaltılması ve TL ZK'lara ödenen faizlerin artırılması, bankacılık sisteminin aracılık maliyetlerini azaltacaktır. Bu değişiklikler, normalleşme döneminin amaçlarına uygun olarak, parasal aktarım mekanizmasını ve finansal istikrarı olumlu etkileyecektir."

Üretim ve ihracat sert fren yaptı

Türkiye'nin lokomotif sektörü otomotiv sektöründe ilk dokuz ayda üretim yüzde 19, ihracat da yüzde 33 azaldı. Sektör temsilcileri araç satışlarında uygulanan yüksek vergilerden de şikayetçi.

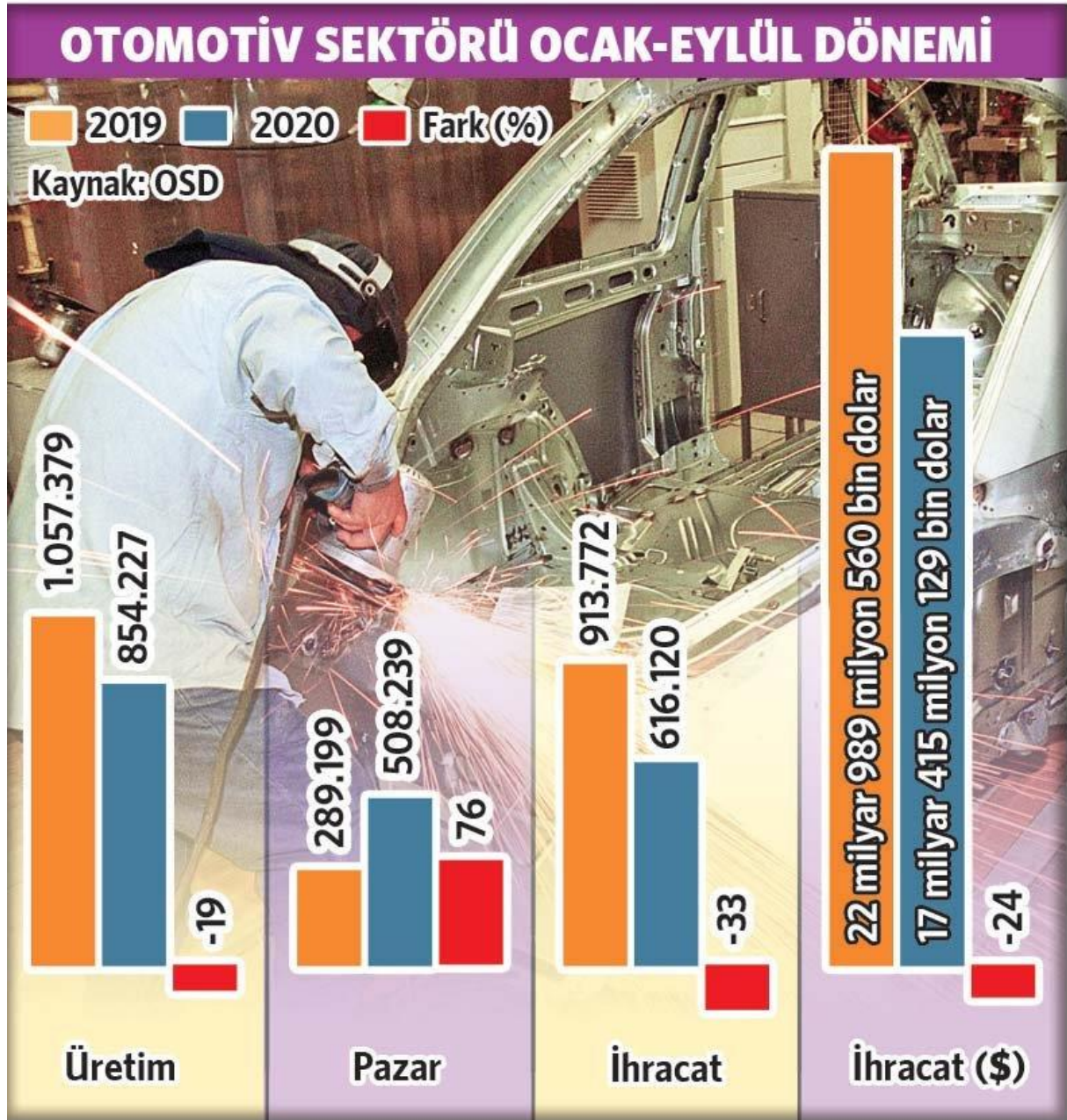

Yarattığı katma değer ve istihdam ile ülke ekonomisinin en önemli sektörlerinden birisi olan otomotiv sektörü, son 3 yıldır yaşadığı sıkıntılardan kurtulamıyor. 2017 yılında iç pazarda 1 milyon adetlik araç satışı ile rekor kıran sektör, cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesiyle başlayan ekonomik kriz ile birlikte sert bir şekilde daralmaya başladı. Bu yıl yeniden toparlanmayı hedefleyen sektör, koronavirüs salgını ile yeniden vites küçülttü. Bu yılın ilk dokuz ayında otomotiv sektöründe üretim bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19, ihracat da yüzde 33 azaldı.

SATIŞLAR YAVAŞLADI

Bu gerilemede en önemli etken, pandemi nedeniyle kapanan Avrupa pazarlarından kaynaklandı. İç pazarda kredi desteğinin sonlandırılması ve getirilen ek vergiler de, satışlarda yavaşlamayı beraberinde getirdi.

Sektördeki gelişmeleri değerlendiren Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Başkanı Haydar Yenigün, yılın son çeyreğinde satışlarda ve ihracatta bir toparlama belediklerini söyledi. Avrupa'dan gelen haberlerin fena olmadığını ifade eden Yenigün, "Yılın ilk başında ortalamada yüzde 26-27 civarında düşeceği söylenen otomotiv sektörü hem ACEA'nın hem de firmaların yaptığı benzer açıklamalarla bugün 16 ila 20 arasında düşeceğini gösteriyor yıl sonu rakamları itibarıyla. Bundan da bizler tabi olumlu etkileneceğiz. Hatta şu anda birçok fabrikamız ihracata maksimum kapasiteyle üretim yapıyor" dedi.

DOĞU AVRUPA RİSK

Bununla birlikte Volkswagen'in Türkiye'ye yatırım iptali, Honda'nın da 2021'de fabrikasını kapatma kararı, Türkiye'nin en fazla ihracat yapan sektörü otomotive gözleri çevirdi. Sektörün halen üretim kabiliyetiyle çok güçlü olduğunu vurgulayan Yenigün, Avrupa'nın yeni üretim pazarları olan Polonya, Romanya ve Bulgaristan gibi ülkelerin, bir noktada sektöre tedarik ve teknoloji açısından tehdit oluşturabileceğini söyledi. Ancak Yenigün, esnek, hızlı ve kaliteli üretimiyle Türkiye'nin bu ülkelere karşı halen avantajının olduğunu anlattı.

Suudi Prens'ten çağrı: Türk mallarını boykot edin

Suudi Arabistan'ı yöneten Suud Ailesi'nden ilk kez boykot çağrısı geldi. Twitter'da 7.9 milyon kişinin takip ettiği ülkenin ünlü iş adamlarından Suudi Prens Al Saud, Türk ürünlerinin boykot edilmesi çağrısı yaptı.

Son dönemde dış ticarete en fazla konuşulan konu 3.5 milyar dolarlık ihracat yaptığımız Suudi Arabistan'da Türk ürünlerine karşı uygulanan aşırı tedbirler. Gelen bilgilere göre Türk ürünleri özellikle gıda alanındaki konteynerler haftalarca gümrüklerde bekletiliyor, Suudi şirketlerine Made in Turkey damgalı ürün almamaları telkin ediliyor, bunun için resmi kurumlarda imzalar alınıyor, Türkiye'de yatırım yapanlara mahalle baskısı kuruluyor, Suudi Arabistan'da çalışan Türklerin sözleşmeleri feshediliyor.

Tüm bu bilgiler ilk kez gazeteniz DÜNYA ile gündeme taşındı. Her ne kadar yaptığımız haberler resmi kurumlar tarafından onaylanmasa da iş dünyasından aldığımız bilgi ve belgeler yaşanan gerilimi de gözler önüne seriyor.

İlk çağrı Ticaret Odası Başkanı'ndan gelmişti

Yaptığımız haberlere paralel Suudi iş dünyasından da açıklamalar gelmeye başlamış, bunu ilk kez Türkiye'de gazeteniz DÜNYA duyurmuştu.

Hatırlayacağınız üzere Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'ın Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ajlan Al-Ajlan sosyal medyada Türk ürünlerine karşı ambargonun yürürlüğe girmesi gerektiğini ifade etmişti.

Suudi kralın yeğeni, veliahtın kuzeni

Aynı zamanda Suudi Arabistan Odalar Konseyi Başkanı da olan Ajlan Abdulaziz Al-Ajlan'ın ardından şimdi de ilk kez Suudi Arabistan'ı yöneten Suud Ailesi'nden boykot çağrısı geldi. Suudi Prens Abdulrahman Bin Musa'ad Al Saud, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Katar'daki Türk ordusunun Körfez'de güvenliği sağlamlaştırmaya yardımcı olduğunu açıklamasının ardından Suudi Prens, Türk ürünlerinin boykot edilmesi çağrısı yaptı.

Twitter'da 7.9 milyon kişinin takip ettiği aynı zamanda ülkenin ünlü bir işadamı da olan Suudi Prens, "Herkesi Türk ürünlerini boykot etmeye çağırıyorum" dedi.

Suudi Arabistan'ın kurucusu olan ilk Kral İbn Saud'un torunu olan Suudi Prens Abdulrahman Bin Musa'ad Al Saud, şu anda ülkeyi yöneten Veliaht Prens Salman bin Abdulaziz Al Saud ile yakın akraba. Veliaht Prens'in babası olan şu andaki Kral, boykot çağrısı yapan Prens Abdulrahman Bin Musa'ad Al Saud'un amcası.

Fas, Türkiye'den aldığı 1.200 üründe gümrük vergilerini artırdı

Fas, Türkiye ile yaptığı ticaret anlaşmasında değişikliğe giderek, Türkiye'den aldığı 1.200 üründe gümrük vergilerini artırdı.

Fas, Türkiye ile Fas Serbest Ticaret Anlaşması'nda önerilen değişiklikleri onayladı ve 1.200 Türk malı için gümrük vergilerin 5 yıllık dönem için yüzde 90'a varan oranda artırdı.

54.209 sayılı yasa tasarısı ile serbest ticaret anlaşmasında değişiklik yapan Fas, Türkiye ile ticarete verdiği 1,2 milyar dolar açığı kapatmayı hedefliyor.

Fas, Türkiye ile ticaretinde 2006 yılından bu yana artan bir açık veriyor.

Sanayi Bakanı Hafid Elalany Ocak ayında yaptığı açıklamada Türkiye ile yapılan ticaret anlaşması için yılda 2 milyar dolar kayba uğradıklarını ve sektör sektörünün 2017'de 44 bin istihdam kaybına uğradığını açıklamıştı.

Tedarikte Türkiye ve Vietnam öne çıktı

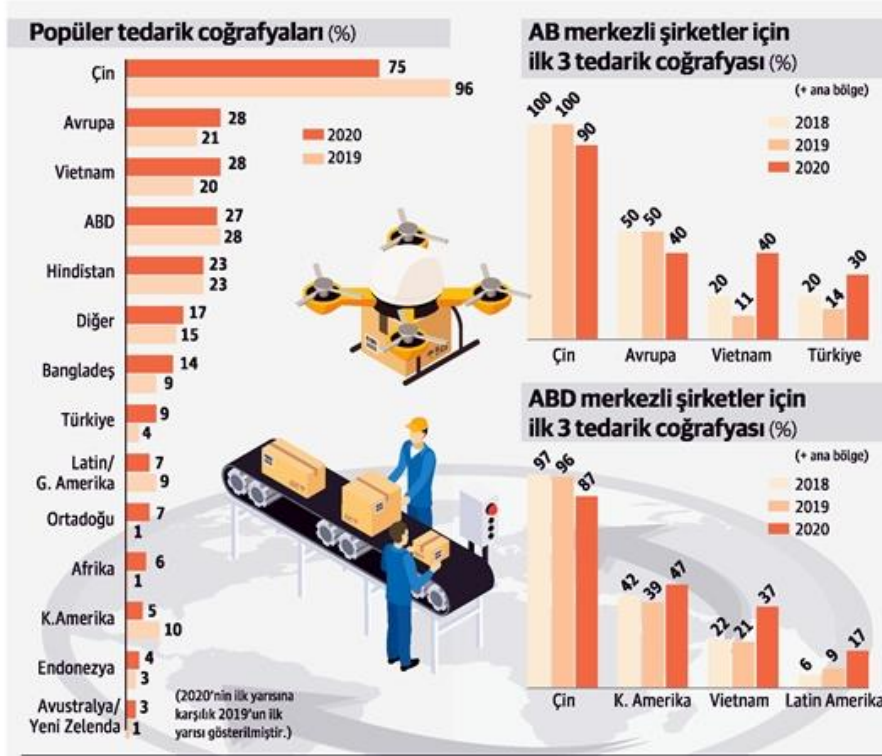
ABD-Çin gerilimi ve COVID-19 salgını küresel alıcıların ilk 3 tedarik pazarında dengeleri değiştirdi. Lider Çin kan kaybederken, Türkiye ve Vietnam öne çıktı.

Hong Kong merkezli denetim şirketi QIMA tarafından yapılan araştırmaya göre, dünyanın önde gelen şirketlerinin tedarikçi tercihleri arasında 2019 yılına göre 2020 yılında Çin'in payı geriledi, Türkiye'nin arttı. Araştırmaya göre Türkiye, yeni dönemde özellikle Avrupa Birliği (AB) ülkelerince çok daha fazla tercih edilecek. AB merkezli markaların yüzde 30'u Türkiye'yi en fazla tedarik sağlayacakları ilk 3 ülke arasında gösterdi.

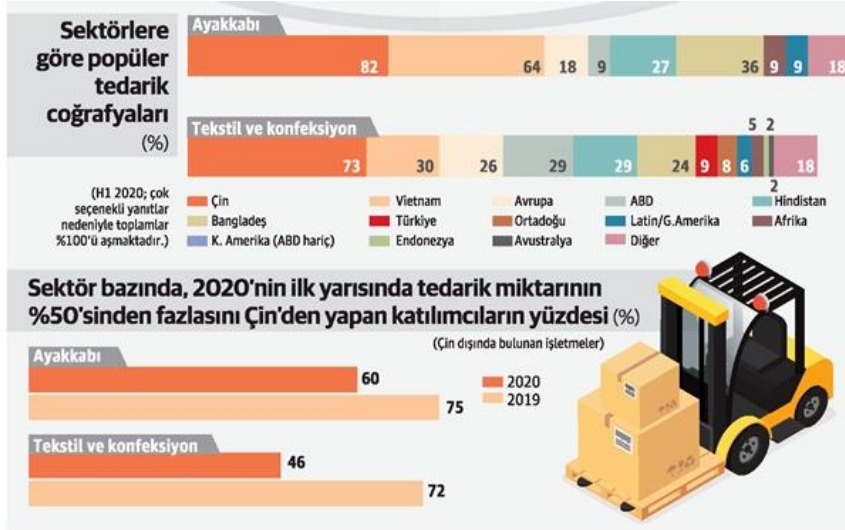
Araştırmaya göre, Vietnam ve Bangladeş yeni dönemde küresel değer zincirlerinin tedarik tercihlerinde öne çıkıyor. Ortadoğu ve Afrika, 2020 yılında, büyük alıcıların tedarik tercihinde paylarını artıran bölgeler oldu.

200'den fazla işletme ile temmuz ayında yapılan ve COVID-19 salgını, ABD-Çin ticaret gerilimi, küresel kaynak kullanımının evrimi ve küresel tedarik zincirlerindeki diğer aksamaları analiz etmeyi hedefleyen anket çalışmasının çarpıcı sonuçlarından bazıları şöyle:

Çin'in payı yüzde 90'dan yüzde 75'e geriledi

- Dünyanın önde gelen 200 markasının tedariklerinde Çin'i tercihlerinde gerileme var. Ankette şirketlerine yöneltilen "Yılın ilk yarısında en fazla tedarik sağladığınız ilk 3 ülke hangisidir?" sorusuna 2019 yılında 'Çin' yanıtını verenler yüzde 96 düzeyindeyken, 2020 yılında bu yıl aynı soruya 'Çin' yanıtını verenlerin oranı yüzde 75 oldu.
- Bununla birlikte, araştırmanın sonuçlarına göre, ankete katılan firmaların yüzde 55'i 2020 yılının ilk yarısında Çinli tedarikçilerin satın alma hacimlerinin yarısından fazlasını oluşturduğunu bildirdi.
- Batılı ülkeler nezdinde Vietnam'ın Çin'in alternatif olma durumu her geçen yıl daha da güçleniyor. ABD merkezli firmaların yüzde 37'si, Avrupalı firmaların yüzde 40'ı Vietnam'ı en önemli 3 tedarikçisi arasına yerleştirdi.
- Batılı markalar alternatif tedarikçi araştırmalarında Çin'den çok da fazla uzaklaşmıyor. Vietnam, Hindistan ve Bangladeş alternatif tedarikçi ülkeler arasında önemli yer tutuyor. Ancak 2020 yılında Hindistan'ın tercih bakımından durumunda bir değişiklik olmazken, Bangladeş, geçen yıl tercihlerde yüzde 9 pay alırken, bu yıl payını yüzde 14'e çıkardı. Bu ülkelerin yanı sıra ABD merkezli firmalar Tayvan'ı da önemli bir tedarikçi ülke olarak görüyor.

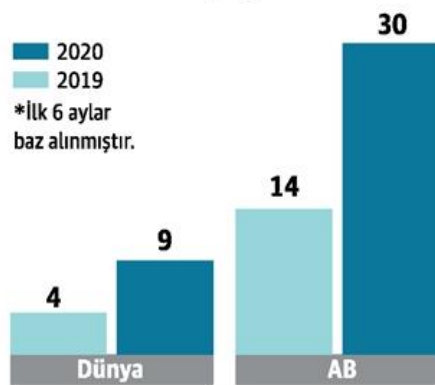

- 2020 yılında bölgesel olarak tedarik tercihlerinde hızlı gelişme gösteren iki bölge öne çıkıyor. Ortadoğu ve Afrika. Ortadoğu'nun geçen yıl sadece yüzde 1 olan payı bu yıl yüzde 7'ye, Afrika'nınki ise yüzde 1'den yüzde 6'ya çıktı. Avustralya ve Yeni Zelanda bölgesinin payı da yine yüzde 1'den yüzde 3'e yükseldi. Endonezya'nın tercihlerdeki payı da yüzde 3'ten 4'e çıktı.

- Tedarik tercihinde gerileyen bölgeler ise Latin ve Güney Amerika ile Kuzey Amerika oldu. Bununla birlikte araştırmaya göre, Amerikan ve Avrupa markaları, alternatif tedarikçi bulma çalışmalarında, kendi sınırları içerisinde üretmektense pazarlarına yakın bölgelerden ürün tedarik etmeyi tercih ediyor. Bu yıl geçen yıla göre, dünya çapındaki payı yüzde 9'dan yüzde 7'e gerileyen Latin Amerika ve Güney Amerika'nın, ABD merkezli şirketler için ise popüleritesi geçen yıla göre neredeyse iki katına çıktı.

- Bu süreçte Avrupa Birliği markaları da giderek artan bir şekilde Türkiye'ye yaklaşıyor. Türkiye'nin AB markaları arasında ilk 3 tedarikçi arasında gösterilme oranı 2019 yılında sadece yüzde 14 iken, 2020 yılında AB'den ankete katılan firmaların yüzde 30'u ilk 3 tedarikçileri arasında Türkiye'yi gösterdi.

Küresel tedarikte Türkiye'nin tercih edilme popüleritesi* (%)

Kritik veriler öncesinde dolar ve euro yükselişte

Küresel piyasalar, Asya'daki iyimserlik ve ABD'deki temkinli yükselişlerle haftaya başladı. Yurt içinde ise bugün iki kritik veri olan işsizlik ve cari denge rakamları açıklanacak. Veriler öncesinde dolar ve euro da yukarı yönlü hareketler yaşanıyor.

Türkiye ekonomisi için kritik verilerin açıklanacağı haftanın ilk gününde piyasaların gözü, temmuz ayı işsizlik oranları ve ağustos ayı cari denge verilerinde olacak. geçtiğimiz haftayı rekorlarla kapatan dolar/TL, önemli veriler öncesinde yeni haftanın ilk gününe hafif yükselişlerle başladı. 7,85'ten haftayı kapatan dolar/TL, 7,88'in üzerinde değerlendirirken; euro/TL de benzer hareketle 9,31'den el değiştiriyor. Geçen haftanın kapanışında dolar/TL 7,8565; euro/TL 9,2940 düzeyindeydi. Bugünkü iki kritik veri de saat 10.00'da açıklanacak.

Cari dengede 4,6 milyar dolar açık bekleniyor

Ağustos ayındaki yükselen ticaret açığının da etkisiyle cari dengenin 4.6 milyar dolarlık açık vermesi beklenirken yılsonu açık tahminleri de turizm gelirlerindeki sert düşüş sebebiyle artmaya devam ediyor. Reuters'ın toplam 12 kurumun katılımı ile gerçekleştirdiği ankette Ağustos ayı için cari açık tahminleri 1.5 milyar dolar ile 4.9 milyar dolar bandında yer alıyor. Foreks'in 13 banka/kurum ekonomisti ile yaptığı

anket sonucunda, Ağustos ayı cari işlemler tahmininde en yüksek beklenti 1,5 milyar dolar açık olurken, en düşük beklenti ise 7 milyar 150 milyon dolar açık şeklinde oluştu. Temmuz ayında 2 milyar dolar açık yönünde açıklanması beklenen cari işlemler verisi, 1,82 milyar dolar açık olarak açıklanmıştı.

Asya iyimser başladı; ABD vadelerinde temkinli yükseliş

Asya borsaları, dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'in istikrarlı şekilde iyileşeceği beklentisiyle Çin borsaları öncülüğünde yükseldi. ABD vadelerinde de yüzde 0,3'ler civarı artılar yaşanıyor.

Japonya dışındaki Asya-Pasifik borsalarını izleyen MSCI endeksi Çin lokomotif endeksindeki yüzde 2 ve Hong Kong Hang Seng endeksindeki yüzde 1,5 artıştan destek bularak yüzde 1

yükseldi ve iki buçuk yılın en yüksek seviyesine çıktı. Japonya'nın Nikkei endeksi yatırımcıların şirket bilançolarına dair endişe duymasıyla yüzde 0,3 geriledi.

Küresel piyasalar neleri fiyatlıyor?

Asya'daki gelişmelere karşın yatırımcılar ABD canlandırma paketinin akıbeti hakkındaki endişeler nedeniyle tedbirli olmayı sürdürüyor. ABD'de koronavirüs yardım paketi görüşmelerine de karışıklık hakim. Trump yönetimi, dün Kongre'nin daha az kapsamlı bir koronavirüs yardım paketini geçirmesini istedi. Daha kapsamlı bir pakete dair görüşmeler yeniden açmaza girdi. Çin Merkez Bankası, yuani değer kaybına karşı koruyan bir mekanizmasında değişiklik yaptı. Buna göre bankaların merkez bankasında tutmak zorunda oldukları döviz vadeli işlem sözleşmesi karşılıkları yüzde 20'den sıfıra indirildi.

Altın 1.920 dolar düzeyinde

Altın fiyatları, doların güçlenmesiyle üç haftanın en yüksek seviyesinden geriledi. Altının spot piyasadaki ons fiyatı erken saatlerde 1.932.96 dolarla 21 Eylül'den beri en yüksek seviyeyi görmesinin ardından yüzde 0,1 düşerek 1.928 dolara geriledi.

Petrol geriliyor

Petrol fiyatları, Delta kasırgasının zayıflamasıyla ABD petrol üreticileri arzı yenilemeye başlarken ikinci günde de düşüşünü sürdürdü. Norveç'teki petrol üretimini etkileyen grev sonlandı. Brent ham petrolünün en yakın vadeli varil fiyatı yüzde 0,8 düşerek 42.53 dolara geriledi. ABD hafif ham petrolü yüzde 0,7 gerileyerek 40.30 dolarda seyretti.

Her evde en az bir kişi iş arıyor ama bulamıyor

CHP lideri Kılıçdaroğlu'na sunulan araştırmaya göre seçmenlerin yüzde 40'ı geçen ay bir faturasını ödeyemedi. Her iki seçmenden biri evlerinde en az bir kişinin iş aradığını ama bulamadığını anlattı.

Yöneylem Araştırma firmasının “Gündemetre” araştırması Türkiye'nin fotoğrafını çekti. Araştırma 67 ilde 2 bin 402 kişi ile yapıldı. 23-27 Eylül döneminde gerçekleştirilen anket çalışmasının sonuçları şöyle:

Katılımcılar Türkiye'nin en önemli sorunları arasında yüzde 19.9 ile ekonomik kriz, yüzde 16.8 ile korona, yüzde 15.7 ile işsizlik, yüzde 15.4 ile hayat pahalılığı olduğunu söyledi. Seçmenlerin yüzde 40'ı geçen ay en az bir faturasını ödeyemediğini vurguladı. Her 2 seçmenden biri, hanelerinde en az bir kişinin iş aradığını anlattı.

Seçmenlerin 3'te ikisi geçen yıla göre gelirlerinin düştüğünü dile getirirken, gelirlerinin arttığını söyleyenlerin oranı yüzde 7. Türkiye'nin iyi yönetildiğini söyleyenlerin oranı yüzde 30'da kaldı, kötü yönetildiğini söyleyenlerin oranı yüzde 49. Seçmenler en çok eğitim politikalarını başarısız bulurken, ekonomi politikaları bunu takip ediyor. Seçmenler Sağlık Bakanlığı'nın korona ile ilgili yayınladığı verilere güvenmiyor.

AKP'nin oy oranı 2002 seviyesinde

Araştırmaya göre parlamenter sistemi isteyenler yüzde 48.1, başkanlık sistemi diyenler yüzde 33. AKP'ye destek 2002 seviyesine indi. CHP'nin oyu yüzde 27-28 bandına sıkışmış görünüyor. Yüzde 3 DEVA Partisi, yüzde 1.3 Gelecek Partisi, yüzde 1.3 Saadet, yüzde 11 İYİ Parti, yüzde 11.8 HDP, yüzde 8.7 MHP, yüzde 27.8 CHP ve yüzde 34.4 AKP diyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan seçilmek için gerekli yüzde 50+1'in uzağında görünüyor. “Erdoğan'a mı İmamoğlu'na mı oy verirsin” sorusuna katılımcılar yüzde 41.8 ile İmamoğlu derken yüzde 41 ile Erdoğan yanıtını verdi.

Kamunun altı milyar lirasını nereye aktardınız

İYİ Parti'li Çıray, Sayıştay raporlarında ortaya çıkan yüksek miktarlardaki kaynakların kamu dışına aktarılmasını Meclis gündemine taşıdı.

İYİ Parti İzmir milletvekili Aytun Çıray, bazı devlet kurumlarından kar amacı gütmeyen kuruluşlara (KAGK) yüksek meblağlarda para aktarıldığının Sayıştay raporlarında ortaya çıkmasını Meclis gündemine taşıdı. Çıray, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevaplama için verdiği önergede "Toplamda 6 milyar 216 milyon TL tutarındaki dudak uçuklatan bu paranın kamu dışında kimlere aktarıldığının derhal açıklanması gerekiyor" ifadelerini kullandı. Bazı devlet kurumlarından sivil toplum örgütlerine ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yüksek meblağlarda para aktarıldığını belirten Çıray, hem Sayıştay raporlarının hem de denetlenen kurumlarının mali tablolarının bu para aktarımlarında benzerlik gösterdiğini söyledi. 15 Temmuz kalkışmasından sonra Meclis'te oluşturulan 'Darbe Araştırma Komisyonu'nun da üyeliğini yapmış olan Çıray 'Kâr Amacı Gütmeyen Kurumlar'ın tarikat ve cemaatler olduğunu iddia etti.

'GEÇMİŞTEN DERS ÇIKARMADILAR'

"Yoksul halkın alın teri ile zorla kazandığı paralar, devlet mekanizmalarının içine sızan ya da yerleştirilen tarikatlara ve cemaatlere aktarıldı. Bu vicdansızlıktır, kabul edilemez. Geçmişte "fetönün siyasi ayağı" araştırılsın diye verdikleri tüm araştırma önergelerinin reddedildi, bütçe çalışmalarında Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya sorduğumuz menzil tarikatı bakanlığın içine sızdı mı sızmadı mı sorusuna da cevap alamadık, öyle anlaşıyor ki geçmişten ders çıkarmadıkları gibi ders çıkarmayı da düşünmüyorlar" diyen Çıray, Oktay'a şu soruları yöneltti: "Kâr Amacı Gütmeyen Kurum ve Kuruluşlar kimlerdir? Bu kurumların tarikat ve cemaatler ile doğrudan veya dolaylı bağlantısı var mıdır? Bu para transferleri hangi kâr amacı gütmeyen kurumlara aktarılmıştır? Bu kurumlar, aldıkları paralarla özellikle pandemi döneminde ihtiyaç sahibi vatandaşlara karşılıksız yardımda bulunmuşlar mıdır? Bulundularsa eğer bu yardımlar kimlere ve hangi yöntemle yapılmıştır? Bu kurumlar, kamu kaynaklarından elde ettikleri bu paralarla bilimsel çalışmalara katkıda bulunmuşlar mıdır?"

Ali Ekber YILDIRIM

12 Ekim 2020

Pancar çiftçisi fiyat, şeker üreticileri zam bekliyor

Şekerpancarında hasat tüm hızıyla devam ederken, 2020 pancar alım fiyatının açıklanmaması üreticileri endişelendiriyor. Şekerpancarını söküp şeker fabrikalarına geçen yılın fiyatı ile teslim eden üretici, fiyatın acilen açıklanmasını bekliyor. Şeker fabrikaları ise 16 aydan beri artan maliyetleri şekerde yansıtamadıklarını belirterek şekerde zam yapılmasını istiyor. Şeker zammı son olarak Haziran 2019'da yapılmıştı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2019 ürünü, yüzde 16 polar içeren şekerpancarı alım fiyatını 1 Eylül 2019'da ton başına 300 lira olarak açıkladı. Bu fiyat açıklanırken 2020 yılının da pancar baz alım fiyatı olduğu söylendi. Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ (Türkşeker) 2 Eylül 2019 tarihli duyurusunda "Bu fiyat (300 TL/ton) aynı zamanda 2020 yılının da pancar baz alım avans fiyatı olarak belirlenmiştir" bilgisine yer vermişti.

Şu anda şeker fabrikaları ton başına 300 liralık fiyatı "avans fiyat" kabul ederek pancar alımı yapıyor. Ancak müstahsil makbuzu kesilmediği için pancar alınıyor, üreticiye ödeme yapılamıyor. Bu nedenle üreticiler, 2020 ürünü pancar alım fiyatının belirlenerek bir an önce açıklanmasını istiyor. Geçen yıl olduğu gibi alım fiyatını Cumhurbaşkanı Erdoğan mı açıklayacak? Yoksa Hazine ve Maliye Bakanlığı mı açıklayacak belli değil. Üreticinin en büyük endişesi ise, avans fiyat olarak kabul edilen 2019 fiyatının 2020'de de uygulanması. Kota dışı pancar alımı yapanlar özellikle bunu dile getirerek bu yıl pancar fiyatının artırılmayacağını iddia ederek üreticiden daha ucuza pancar almaya çalışıyor.

İstenen fiyat 380-400 lira

Şekerpancarı üreticileri, mazot, gübre, sulama, elektrik ve söküm bedeli başta olmak üzere maliyetlerin geçen yıla göre çok fazla arttığını bu nedenle pancar alım fiyatının maliyetler dikkate alınarak açıklanmasını istiyor. Üreticilerin beklentisi ton başına 380-400 liralık bir fiyat açıklanması yönünde. Ancak şu ana kadar fiyatla ilgili kimse net bir bilgi vermiyor. Pancar üreticileri, Türkşeker'in bu yıl buğday, arpa, patates ve

diğer bazı ürünleri satın alarak üreticiye destek olduğunu, pancar fiyatı konusunda da aynı desteği beklediklerini dile getiriyor.

Şeker üreticileri de zam istiyor

Üretici pancar alım fiyatının artırılmasını ve açıklanmasını beklerken, pancarı işleyerek şeker üreten fabrikalar ise 16 aydan beri şeker fiyatının artırılmadığını belirterek şekere zam yapılmasını talep ediyor. Şeker üreticileri geçen yıl pancar alım fiyatlarının yüzde 28 artırıldığını ve bunun şeker üretim maliyetini en az yüzde 20 artırdığını belirterek şekere zam yapılmasını istiyor. Kamuya ait şeker fabrikalarının zararının devlet hazinesi tarafından karşılandığını belirten şeker sektörü temsilcileri, kooperatiflere ve özel sektöre ait şeker fabrikalarının zararının pancar üretimini tehlikeye atacağını iddia ediyor.

Kayseri Pancar Ekicileri Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akay, Türkiye’de 33 pancar şeker fabrikası olduğunu hatırlatarak şu bilgileri verdi: “Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na bağlı Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ’ye ait 25 fabrikadan 10’u, 2018 yılında yapılan özelleştirme ihaleleri ile özel sektöre devredilmiştir. Böylelikle devlete ait 15, özel sektöre ait 12 ve pancar kooperatiflerine ait 6 olmak üzere 33 şeker fabrikası faaliyet göstermektedir. Mevcut durumda kamunun sektör payı yüzde 35.5, kooperatif fabrikalarının payı yüzde 36.9, özel fabrikaların payı ise yüzde 27.6 olmuştur. Ülkemizde yaklaşık 350 bin çiftçi aile, yıllara göre 350-400 bin hektar arasında değişiklik gösteren ekim alanında şekerpancarı yetiştiriyor. Türkiye’de hâlihazırda; 3 milyon 151 bin tonu pancar şeker, 990 bin tonu nişasta bazlı şeker olmak üzere toplam 4 milyon 141 bin ton şeker üretim kapasitesi mevcuttur. 2020-2021 pazarlama yılından 2 milyon 700 bin ton şeker kotası var.”

Şeker yerine NBŞ ve ithal tatlandırıcı satılıyor

Türkiye’de şeker üretiminin kota sistemine göre yapıldığını belirten Hüseyin Akay, şunları söyledi: “Kota demek, ihtiyacınız kadar üretim demek. Fakat Türkiye’de geçen yıl belirlenen kotanın 150 bin ton daha düşük şeker üretildi. Buna rağmen 1 Eylül-31 Ağustos kampanya dönemi baz alındığında stokta yaklaşık 320 bin ton şeker var. Devreden bu fiili stok aynı zamanda bu seneki satış politikasını da belirleyerek şekere zam yapılmasına engel olup çiftçimizin, tarımımızın, sektörümüzün, ülkemizin geleceğini olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer tarafta daha ucuz diye kontrolsüz bir biçimde nişasta bazlı şeker üretilerek piyasaya sunuluyor. Nişasta bazlı şeker kotası 67 bin 500 ton olmasına rağmen neredeyse 600 bin ton olarak üretilmekte ve satılmaktadır. Bu iş el altından gizli saklı yapılmaktadır. Tamamen kayıt dışı yapılan ve denetlenmeyen bu iş, şeker sektörünü büyük bir sorunla ve sıkıntıyla karşı karşıya bırakarak 320 bin ton şekerin satılmamasına sebep olmaktadır. Ayrıca, yüksek

yoğunluklu tatlandırıcı ithalatı yapılıyor. Depolarda şeker olunca kimse şeker zammını dile getiremiyor. Oysa geçen sene pancara yüzde 28 zam yapıldı. Bunun bizim maliyetlere etkisi en az yüzde 20'dir. Diğer maliyetler de eklenince şekere zam zorunlu hale geldi. Önce şeker fiyatının artırılması, sonra da maliyetleri artan pancarın çiftçisine 2020 ürünü fiyatı açıklanmalı.”

Pancar alım fiyatı (Ton/TL)

Yıl	Türk Şeker	Kayseri Şeker
2014	157.50	164.00
2015	190.00	200.00
2016	190.00	206.00
2017	210.00	220.00
2018	235.00	245.00
2019	300.00	310.00

Kaynak: Kayseri Şeker

Şeker fiyatları

Yıl	Şeker (TL/kg)	Artış (%)
2013	2.28	
2014	2.50	9.6
2015	2.68	7.2
2017	2.79	4.1
2018	3.07	10.0
2019*	3.57	16.3

Şekere son zam Haziran 2019'da yapıldı.

Pancarda ve şekerde fiyatı devlet belirliyor

Piyasada kamuya ait şeker fabrikalarının açıkladığı pancar fiyatı ile şeker fiyatının referans alındığını hatırlatan Hüseyin Akay, “Biz seçimle geliyoruz. Bu fabrikaların patronu değiliz. Bu nedenle şahsi bir endişeyle değil, sektörümüz adına, çiftçilerimiz adına endişeliyiz. Özelleştirilen fabrikaları alanlar şeker satarak hem taksit ödeyecekler hem yaşamlarını sürdürecekler. Türkşeker’in zam yapmaması sonucu oluşan zarar devlet hazinesi tarafından karşılanıyor. Bilançolarına bakarsanız 2018’de 1 milyar 354 milyon lira, 2019’da 965 milyon lira olmak üzere 2.3 milyar lira zararı var. Özkaynakları eksi 583 milyon lira. Buna rağmen zam yapmayacağız diyorlar. Onların zararını devlet karşılıyor. Kooperatiflerin ve özel fabrikaların zararı ne olacak? Böyle giderse bu fabrikalar kapanma noktasına gelir. Bundan en büyük zararı pancar üreticisi çeker. Piyasa sağlıklı nişasta bazlı şekere ve ithal yüksek yoğunluklu tatlandırıcılara kalır” şeklinde konuştu.

Alaattin AKTAŞ

12 Ekim 2020

Yabancı yatırımcının ayak sesi mi?

✓ *Eylülün son günleriyle ekimin ilk günlerini kapsayan hafta yabancıların 610 milyon dolarlık hisse senedi ve DİBS alması bir geri dönüş işareti mi?*

✓ *Döviz kurunda geçen cuma yaşanan hızlı gerileme yabancı girişinin bir sonucu mu?*

Yabancı yatırımcı yılbaşından 25 Eylül'e kadar olan dönemde 5.7 milyar dolarlık hisse senedi ve 7.7 milyar dolarlık DİBS satarak Türkiye'den çıktı. Ancak eylül sonu-ekim başı durum tersine döndü. 28 Eylül-2 Ekim günlerini kapsayan önceki hafta yabancıların çıkışı durdu ve net 610 milyon dolarlık giriş gerçekleşti.

Çıkış eğiliminin durması ve giriş yaşanması tabii ki önemli ama daha da önemli olan bu girişin devam edip etmeyeceği. Bir haftada bu kadar giriş olması devamı gelmediği takdirde tek başına pek de önem taşıyor. Bu, bir eğilimin başlangıcı mı, bunu önümüzdeki haftalarda göreceğiz.

Kur cuma günü niye düştü?

Yabancı girişinin devam ediyor olabileceğine ilişkin tahminleri güçlendiren en dikkat çekici gelişme kurda cuma günü yaşanan hızlı düşüş.

Kabul; o gün Merkez Bankası'nın swap konusunda bir hamlesi oldu, ABD'den gelen yeni yardım paketi konusundaki haberler piyasayı etkiledi; bunlar kurların düşmesinde rol oynamıştır, ama sanki arz cephesinde bir bolluk yaşanmış gibi.

Geçen haftanın verileri Merkez Bankası tarafından perşembe günü açıklandığında kurda cuma günü yaşanan hızlı geri çekilmede yabancı hareketinin ne ölçüde etkili olduğunu göreceğiz.

Bu arada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın son Katar ziyaretinde yeni bir swap anlaşmasının gündeme gelmiş olabileceği tahminleri yapılmıştı; ancak şimdiye kadar

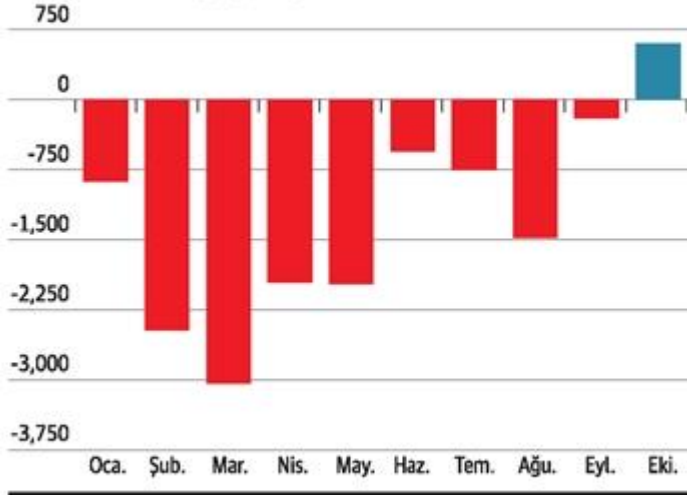
bu konuda herhangi bir bilgi verilmedi. Dolayısıyla cuma günkü harekette bu ziyaretin bir etkisinin olduğu (mevcut bilgilere göre) söylenemez.

Yabancı geri mi dönüyor? (Milyon dolar)

	H.senedi	D�BS	Toplam
Ocak	-352	-527	-879
�ubat	-687	-1.802	-2.489
Mart	-1.037	-2.028	-3.065
Nisan	-876	-1.102	-1.978
Mayıs	-1.009	-986	-1.995
Haziran	0	-561	-561
Temmuz	-500	-256	-755
Ağustos	-1.031	-458	-1.489
Eylül	-221	20	-201
Ekim(*)	131	479	610
Toplam	-5.580	-7.221	-12.801

(*) 25 Eylül-2 Ekim haftası

Yabancı giriş- ıkı ı (Milyon dolar)

Ucuza sat ama düşük kurdan  ık; milyonlarca dolar k r et!

Yabancı yatırımcılar ilk dokuz ayda (25 Eylül'e kadar) 5.7 milyar dolarlık hisse senedi sattı. Haftalık verilerle yapılan ağırlıklandırmaya göre yabancılar bu dönemde ortalama 1.052 endeksten satış yaptı. Yine satış tutarıyla ağırlıklandırılarak bulunan ortalama kur da 6.69 oldu.

Bir varsayım; yabancı 25 Eylül'e kadarki toplam satışın tümünü 25 Eylül'de yapmış olsaydı nasıl bir tablo olu urdu...

25 Eylül'deki endeks 1.124, yani yabancı daha ucuza satış yapmış. Ancak, 25 Eylül'deki kur da yabancıнын çıkış kurundan çok yüksek.

Yabancıнын 25 Eylül'e kadarki satış tutarı 6.69'luk kura göre 38.2 milyar lira. Bu tutarı endeksteeki artış kadar (yüzde 6.8) artırıncı tutar 40.8 milyar liraya çıkıyor. 40.8 milyar, 25 Eylül'deki kura bölününce yabancı satışı yaklaşık 5.4 milyar dolar ediyor.

Yani yabancı ucuza satmakla ama düşük kurdan çıkmakla 300 milyon dolardan fazla kazanç elde etmiş durumda.

D BS'te avantaj daha belirgin

  borçlanma senesinde uzun süre düşük seyreden faiz, yani yüksek seyreden fiyat sayesinde hisse senedine göre daha büyük bir avantaj oluştu.

Yüksek fiyattan satılan devlet iç borçlanma senetleriyle ele geçen para, bir de düşük kurdan dövize çevrilince kâr katlanmış oldu.

Yabancı ucuza sattı ama yine de kârlı çıktı

	25 Eylül'e kadarki satış	Satış 25 Eylül'de yapılsaydı
Endeks	1.052	1.124
Satış tutarı (Milyon TL)	38.216	40.832 (*)
Dolar kuru	6,69	7,63
Satış tutarı (Milyon \$)	5.711	5.351

(*) Endekste ki yüzde 6.8'lik artışın dokuz aylık satış tutarına yansıtılmasıyla bulunan değer.

Yabancı dönüyorsa bu ne anlama gelir?

Yabancı yatırımcının ayak sesleri belirginleşir ve dönüş başlarsa bunu nasıl yorumlamak gerekir?

- Artık kurda daha fazla artış yaşanmayacağı kanısı oluşmuştur. Bugün 1 milyon dolar getirip yaklaşık 8 milyon lira elde edecek yabancı, bir süre sonra 1 milyon dolarına 9 milyon lira alacağını bilse bugün tabii ki gelmez.
- Merkez Bankası tarafından binlerine bu ay yeni bir faiz artışı yapılabileceğinin ve bu sayede kurlardaki artışın önüne geçileceğinin fısıldanmış olması ihtimal dahilinde midir, bilinmez.
- Kurdaki artışın durması bir yana bir de geri çekilme yaşanırsa menkul kıymetlerden fazla getiri elde edilmese bile çıkışta bir avantaj elde edilecektir, bu da gözetiliyor olabilir.
- Yabancıların hisse senedine mi, DİBS'e mi gelecekleri önemlidir. Hisse senedine giriş, ağırlıklı fiyatlarında artış olacağı beklentisinden kaynaklanacaktır. Ancak asıl girişin, faizin birkaç ay önceye göre çok yükselmiş olmasından dolayı DİBS'te yaşanması beklenmelidir. DİBS'e girişin yoğunlaşması da faizin artık pek artmayacağı şeklinde yorumlanmalıdır.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu neden erken seçim istedi?

12 Ekim 2020

Erken seçim isteyip istemediğini sorduğumuzda karşı çıkan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bu kez erken seçim çağrısı yaparak şaşırttı.

CHP’de bir grup erken seçim isterken, **Kılıçdaroğlu** ise zamansız buluyordu. **Kemal Bey**, seçimi kazanan belediye başkanlarının bir icraat ortaya koyması gerektiğini savunuyordu. CHP’li belediye başkanlarının yönettiği büyükşehirler; İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Eskişehir, Antalya olmak üzere nüfusun yüzde 55’ine, ekonominin ise yüzde 75’ine sahip. **Kılıçdaroğlu**, yeni seçilen CHP’li belediye başkanları başarılı bir performans ortaya koyduktan sonra seçime gitmenin daha akıllıca olacağını düşünüyordu. İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener** de seçimlerin 2023’te yapılacağı kanaatindeydi. Ama ne olduysa oldu, **Kemal Bey** erken seçim çağrısı yaptı. Hem de şimdiye kadar gittiğimiz birçok erken seçimin arkasındaki karar mercii olan MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli**’ye çağrı yaparak. 3 Kasım 2002 ve 24 Haziran 2018 seçimlerine **Bahçeli**’nin çağrısı üzerine gitmiştik.

KILIÇDAROĞLU, BAHÇELİ’YE SESLENDİ

Kılıçdaroğlu, “Ülke yönetilmiyor. Bu ülkenin kurtuluşu bir an önce seçime gitmektir. Bunu kime söylüyorum? Sayın Bahçeli’ye söylüyorum. Bu ülkeyi seviyorsan, çık kardeşim yarın sabah, de ki ‘Yeter artık’. Türkiye’yi seçime götür” dedi.

BAHÇELİ ‘SEÇİMLER ZAMANINDA YAPILACAK’ DEDİ

Hem de MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’nin “Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri 2023 yılının haziran ayında, yani zamanında yapılacaktır. Hiç kimse boş hayale kapılmamalıdır” açıklamasının üzerinden fazla bir zaman geçmeden.

BAHÇELİ’NİN TAVRI NE OLUR?

Kılıçdaroğlu’nun çağrısına MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli**’nin yanıtı ne olacak? Sanıyorum bunu öğrenmek için fazla bir zamana gerek kalmayacak. Bahçeli bir açıklama yapacak. Ancak kimse Bahçeli’nin, **Kılıçdaroğlu** istedi diye ülkeyi erken seçime götürmesini beklemiyor. MHP Lideri’nin seçimlerin 2023’te yapılacağı yönündeki sözlerinin arkasında durması bekleniyor.

KILIÇDAROĞLU’NUN ÇIKIŞININ DÖRT NEDENİ

Erken seçime karşı çıkan **Kılıçdaroğlu**’nun birden erken seçim çağrısı yapması siyasi kulisleri hareketlendirdi.

“**Kemal Bey neden erken seçim istedi**” sorusunun yanıtı aranmaya başlandı.

1- AK Parti’de bir grup “**Kemal Bey, CHP’li belediyelerin başarısız olacağını gördü. Henüz seçmenin açtığı kredi devam ederken belediyelerin büyük bir başarısızlığı ortaya çıkmamışken, bir fiyasko yaşanmadan ülkeyi seçime götürmek istedi**” kanaatinde. Pandemi nedeniyle gelirleri düşen belediyeleri zor bir yıl bekliyor.

2- Hepsi böyle düşünmüyor ama. “**Yeni kurulan partileri erken seçim kartını kullanarak yanında tutmak istiyor**” görüşünü savunanlar da az değil.

3- Bir üçüncü ihtimal daha var. O doğrudan CHP’yle ilgili. **Muharrem İnce**’nin parti kurmak için meydana çıkması. **Mustafa Sarıgül**’ün yeni parti için bir hareket başlatacak olması.

4- Bir dördüncü ihtimal var ki, bence çok önemli. HDP’yle ilgili olarak başlayan ikinci dalga Kobani soruşturmasını kast ediyorum. **Kılıçdaroğlu**, HDP’ye yönelik operasyonun İYİ Parti ile millet ittifakı arasında çatlamaya yol açmasından endişe ediyor. Bu nedenle ön almak için erken seçim hamlesini yaptı.

CHP’DEKİ DURUM

CHP içinde hatırı sayılı bir grup, Kılıçdaroğlu’nun erken seçim çıkışını yerinde buluyor. Yerel seçimlerde sağlanan başarının genel seçimlerde tekrarlanacağına inanıyorlar. Kılıçdaroğlu, erken seçim çağrısını güçlendirirse CHP’den bu yönde adımların atılması söz konusu olabilir.

TERS TEPER

Siyasi kulislerdeki farklı bir değerlendirme ise Kılıçdaroğlu’nun, erken seçim ihtimalini ortadan kaldırmak için bu çağrıyı yaptığı yönünde. “Kılıçdaroğlu da bilir ki, Devlet Bahçeli erken seçimi istese dahi, Kılıçdaroğlu talep etti diye tam aksini yapar, istemez. Kılıçdaroğlu da bunun bildiği için Bahçeli’nin erken seçim ihtimalini ortadan kaldıran yeni bir adım atması için bunu yapıyor” görüşündeler. Bu bir analiz midir?

Analizdir. Ama ben yukarıdaki 4 başlığa daha çok ihtimal veriyorum.

Ha, Kılıçdaroğlu istedi diye Bahçeli erken seçim talebinde bulunacak değil. Doğru, erken seçimi istese dahi Kılıçdaroğlu istediği için karşı çıkar.

SEÇİM BARAJI İNİYOR

Bu dönem erken seçim tartışmalarını sıkça yapacağız. Çünkü Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Yasası'nı değiştirmek için AK Parti ve MHP ayrı ayrı çalışma yapıyor. Sonra bunlar bir heyet tarafından ortak bir teklife dönüştürülecek.

Yüzde 10 olan seçim barajının yüzde 5 ya da 7'ye düşürülmesi üzerinde duruluyor. Yüzde 7 seçeneği daha güçlü görünüyor. Ama bir de ittifakları etkileyecek bir düzenleme üzerinde duruluyor. Yüzde 1 alan partilerin dahi Meclis'te temsil edilmesiyle ilgili bir formülden söz ediyorum.

ERKEN SEÇİME ANAYASAL ENGEL

Seçim yasasındaki değişikliklerin 2021 yılında gerçekleşmesi bekleniyor. Bu aynı zamanda 2022 yılında da seçim olmayacağı anlamına geliyor. Neden mi? Çünkü Anayasa'nın 67. maddesine göre, **“Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz”** deniliyor da ondan. Ama partiler toplanır, bir defalığına bu maddeyi değiştirirse, o zaman hem seçim yasası değişir, hem de o yasayla seçimlere gidilebilir.

ERKEN SEÇİM VAR MI?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, seçimlerin zamanında yapılmasından yana. Bahçeli de o yönde irade beyanında bulundu. Ülkeyi seçime götürecek olan iki lider olduğu için beyanları önemli. Ancak Erdoğan, 24 Haziran 2018 seçimleri öncesinde de erken seçimin gündeme getirilmesine tepki gösteriyordu. Ama birde baktık ki seçim kararı alınmış.

HDP'DEKİ GELİŞMELERE DİKKAT

Bu aşamada erken seçim ihtimalini güçlü görmüyorum. 2023'te yapılacak bir seçim daha makul gözüküyor. Ama bir çekincem var, o da HDP'ye yönelik gelişmeler. HDP süreci nasıl sonuçlanır, millet ittifakında bir çatlamaya yol açar mı, İYİ Parti'nin pozisyonu ne olur? Erken seçim var ya da yok demek yerine, bu göstergeleri izlemeyi daha doğru buluyorum.

İbrahim Kahveci

Oy verdim!

Cumartesi günü DEVA Partisi'nin Diyarbakır kongresini izleyeme gittim. Kongre öncesinde de ne oluyor diye bakmaya çalıştım. Neden ilgi olabilirdi DEVA Partisi'ne? Bu soruma cevap aradım.

Cevap hiç gecikmeden adeta önüme düştü: "Şehrin oy verdiği seçilmişlerin yerine Devletin Kayyumu geldi. Bizim oyumuzun değeri yok mu? Demokrasi diyoruz ama bizim oyumuz hiçe sayılıyor..."

Aklıma görevden alınan diğer büyük Batı illeri geldi. Ankara, İstanbul, Bursa ve Balıkesir Belediye Başkanları da oy veren vatandaşların oyu çöpe atılarak istifa ettirilmişlerdi.

Acaba bu illerde bu belediye başkanlarına oy veren insanlar benzer duyguyu hiç yaşamışlar mıydı? Yoksa tek oy vardır o da lidere; lider istediğine görev verir, istediğini istifa mı ettirir?

Diyarbakırlı birkaç kişinin ilk cümlesi "oyuma sahip çıkmalıyım" olunca insan elbette düşünüyor. Hatta şunu sordum: "Siz oyunuzu kime verdiniz?" Cevap daha ilginçti: "HDP'ye vermedik ama olsun, verilmiş oylarımız sayılmadı."

Bu yaz başında Karadeniz'de memlekete gitmiştim. İlahiyat mezunu bir lise öğretmenini şunu söylüyordu: "HDP eşittir PKK. CHP eşittir HDP ve PKK. İYİ Parti ve Saadet Partisi de eşittir CHP ve onlar da eşittir... (Bu iğrençliği yazmaya elim varmadı)"

Demiştik ki, "Ülkeyi ortadan kabak gibi ikiye böldünüz. Bir ülke bu kadar bölücü ile zaten bütüncül olamaz. Bu bölücülüğü hiçbir ülke kaldıramaz."

Acaba HDP'ye giden 6 milyon oyu PKK yaparsak kime ve neye hizmet etmiş oluruz? Bu soruya daha cevap vermeden diğer partileri de bu eşitliğe koyan anlayış az değil.

Ama iş demokrasiye gelince her nedense mesela Bursa ve Balıkesir'de yine seçmen oyunu il başkanına değil ülke başkanına vermiş oldu. Hatta İstanbul'da bile ilk sonuçlar başa baş seçim göstermişti.

Demek ki, demokrasiye sahip çıkma oranlarını da görmüş olduk.

Ali Babacan için Diyarbakır'ın yeni ve ilk saha olacağını düşünüyordum. Ama salon pandemiye rağmen adeta sığmamıştı. Salonun dışı bile kalabalıktı.

Bunu sorduğumda da, "AK Parti bizim oylarımıza sahip çıkmıyor" sözünü işittim.

Bölgede artık seçmenin oyuna sahip çıkmayan devletçi-merkeziyetçi bir parti vardı. Oysa AK Parti kuruluş ilkelerinden biri "Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi"di.

Ali Babacan bu durumu şöyle izah etti: Yönetimde 3 dönem kuralını bu yüzden getirmiştik. Süre uzayınca ilkeler, değerler gidiyor, yerine kişisel tutumlar geliyor" dedi.

Yani kişinin ruh haline göre politikalar şekilleniyordu.

Oysa bir ülke ruh haline göre yönetilirse nasıl bir sonuç ortaya çıkar dersiniz, bugün tablo tam da bunu gösteriyor.

Mümin fakirlikte sabreder...

Batının sahiplenmede geri kaldığı 'kutsal oy' kavramına Diyarbakır'ın cevap vermesi hayli önemlidir.

Demokrasi ile yol alınması ülkemiz açısından da çok önemlidir ve hayırlıdır. Ama Ali Babacan'ın şu örneğini de dikkatinize sunalım: "Temel hak ve özgürlükler oylama ile alınmaz. Bir yerde 1000 kişi içinde 3 kişinin temel hakkı oylama ile sağlanmaz. Temel hak ve özgürlükler bin kişi içinde 1 kişi bile olsa Devletin asli görevidir."

Evet, demokrasi asıl temel hak ve özgürlükler konusunda azınlığın haklarıdır. Demokrasi sadece sandık değildir; demokrasi çoğunluğun azınlığa tahakkümü değildir... (Bu cümleleri geçmişte Sn Erdoğan çok sık kullanırdı.)

Evet, Diyarbakır beklentinin ötesinde bir ilgi göstermişti. Sadece 6-7 saat içinde konuşmanın izlenme sayısı 500 bine ulaşmıştı.

Not: Demek ki, medyanın kısılması da izlenmeye çare olmuyormuş.

Ali Babacan ismi özellikle bölgenin ekonomik sorunlarının çözümünde önemli. Türkiye'de yaşanan makro ekonomik sorunlar bölgede daha şiddetli esiyor.

Rahmetli Adnan Kahveci hazırladığı Kürt Raporunda sorunun çözümünde bir ana ayağı da ekonomiye veriyordu.

O nedenle Babacan ismi Bölgede ayrı bir umut veriyor. İş dünyası sorunların çözümünde kendilerini anlayabilecek bir kanal arıyordu.

12.10.2020

Mehmet Emin Ekmen, bankaların şirketlere merkezlerini İstanbul'a taşımalarını telkin ettiğini söyleyen bir iş insanını anlattı. Artık parasal işlemler için Bölgede iş yapmak o şirketler için çok büyük risk haline gelmiş.

Babacan ise konuşmasında "Akıllarına ilk Kanal İstanbul geliyor. Oysa Bölgede tarımın gelişmesi açısından kilit rol oynayan Silvan Sulama Barajı bir türlü bitmiyor" dedi.

Rant ve Hazine Garantili Müteahhitlerin işi Ankara'da adeta her şeyin önünde geliyor. Tarım, üretim, çiftçi vs daha geride.

Ne diyelim? Bu da bir tercih.

Demek ki Milletin önemli bir kısmı 5-10 müteahhide çalışmaya razı. Verdikleri yerel oyların da bir hükmünün olmadığını, aslında tek oy olarak Ankara'daki Merkezi seçtiklerini kabul ediyorlar.

Ülkemize hayırlı uğurlu olsun...

12 Ekim 2020, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Ormanları yangından korumak için temizlik de önem taşıyor

Hepimizin yüreğini yakan Hatay'daki orman yangını gerçekten bir terör eylemi ise, zaten toplumsal nefretin hedefi olan teröristler, herhalde nefrete hedef olma açısından rütbe atlayacaklardır.

Terörist parmağı mı?

Bu yangındaki terörist parmağı kuşkusunun kaynaklarından biri Belen ilçesindeki Fatih Mahallesi Petek Sitesi sakinlerinden Emine Özdemir'dir. 62 yaşındaki Özdemir, yangının bir anda büyüdüğünü ve evinin balkonuna sıçradığını söylüyor. Oğlunun yardımıyla canını kurtarmayı başardığını kaydeden Özdemir, dışarı çıkarken iki gencin telefonla konuşmasına şahit olduğunu belirterek, **"Yakanları göremedim ama o iki genç telefonda birine 'Gel gel burada şenlik var' dedi. O an polise söylemek aklıma gelmedi. Bizim burada torunlarımızın geleceği yandı. Çok kötüyüz"** diye konuşmuş.

Diğer önlemler

Emniyetin yangındaki terörist parmağı olduğu yolundaki kuşkuları giderecek her türlü çalışmayı yaptığı kesindir. Ancak bu arada orman yangınlarının değişik bölgelerde ve çok sık yer aldığı gerçeği, başka önlemleri de gündeme getiriyor.

Avrupa ormanları

Bilindiği gibi orman yangınlarından en feci ve en fazla hasar vereni Amerika Birleşik Devletleri'nin California eyaletinde yer almıştı. Bu yangın sonrasında konu çok derin biçimde tartışıldı ve şu gibi sonuçlara dayandı. Orman yangınlarının en az görüldüğü kıta olan Avrupa'da, orman arazisi bulunan ülkeler bu ormanları temiz ve güvenli tutmak için geniş kadrolar bulunduruyorlar. Bu şekilde ormanların zemininde hemen

12.10.2020

yanacak kuru yapraklar, kuru dallar ve benzer hızlı yanıcı maddeler bırakılmıyor ve sürekli temizlik yapılıyor.

Düşünelim

Sanırım aynı açıdan bizim ormanlarımızın da ele alınması doğru olacaktır.

Yangınlardan sonra devreye sokulan yoğun söndürme personelinin bir bölümü yangın öncesi temizliğe ayrılırsa, belki sonuç daha iyi olur...